

Tämä opas sisältää **vähimmäistiedot**, joita Punaisen Ristin uusi vapaaehtoinen tarvitsee aloittakseen ruoka-avussa.

Oppaan sisältöön perehtymisen ja/tai lyhyen koulutuksen jälkeen henkilö voi toimia ruoka-avun vapaaehtoisna tehtävissä esimerkiksi pop-up -vapaaehtoisena ja tehtävissä, jotka eivät vaadi erityisosaamista. Opas antaa tarvittavat tiedot matalan kynnyksen vapaaehtoisuuteen.

Suomen Punaisen Ristin ruoka-aputoiminta on monimuotoista ja kokonaisvaltaista auttamistyötä.

1. Periaatteet ja eettiset ohjeet

7 **Kaikkea toimintaa ohjaa Punaisen Ristin seitsemän periaatetta:**
Inhimillisuus, tasapuolisuus, puolueettomuus, riippumattomuus, vapaaehtoisuus, yleismaailmallisuus ja ykseys.

Ruoka-avussa keskeiset periaatteet

Inhimillisuus: Ruoka-apu on monelle tärkeä apu arjessa pärjäämiseen. Inhimillisen kärsimyksen estäminen ja lievittäminen on Punaisen Ristin tärkein tehtävä.

Tasapuolisuus: Punainen Risti pyrkii lievittämään ihmisten kärsimyksiä pelkästään avun tarpeen, ei kansallisuuden, uskonnon, rodun, poliittisten mielipiteiden tai yhteiskunnallisen aseman perusteella.

Vapaaehtoisuus: Ruoka-aputoiminta toteutetaan ja organisoidaan vapaaehtoisvoimin.

Ruoka-avun eettiset ohjeet:

Lähtökohta avun antamiselle on ainoastaan avun tarve. Ruoka-avunhakijan itse ilmaisema tarve riittää.

Luottamuksellisuus ja vaitiolovelvollisuus: Vapaaehtoinen on vaitiolovelvollinen. Vaitiolovelvollisuus jatkuu myös toiminnan päättyttyä.

Ruoka-apu on tarkoitettu kaikille samoilla periaatteilla

Ruoka-apu sisällöltään mahdollisimman samanarvoista kaikille. Poikkeuksena määrä voiaan suhteuttaa kotitalouden kokoon ja mahdolliset erityisruokavaliot voidaan pyrkiä huomioimaan.

2. Hygienia ja elintarviketurvallisuus

Ruoka-avun parissa toimivan vapaaehtoisen on huolehdittava henkilökohtaisesta puhtaudesta. **Huolehdi käsihygieniasta! Suurin osa ruokamyrkytyksistä johtuu huonosta käsihygieniasta.**

Ruoka-aputoiminnan hygienia- ja elintarviketurvallisuusohjeet pohjautuvat Ruokaviraston ohjeistukseen, jota tulee noudattaa.

Elintarvikkeiden käsittelyalueella työskentelevän on huolehdittava henkilökohtaisesta puhtaudesta. Huolellinen ja säännöllinen käsienpesu on tärkein elintarvikkeiden hygieenisen käsittelyn edellytys.

Henkilö, jolla on elintarvikkeiden välityksellä mahdollisesti tarttuva tauti tai joka on tällaisen taudin kantaja tai jolla on esimerkiksi tulehtuneita haavoja, ihotulehduksia tai ripulia, ei saa käsitellä elintarvikkeita.

Mikäli vapaaehtoisena olet esim. flunssassa, jätä ruoka-apu sillä kertaa väliin. Jos sinulla on haava, suojaa se esim. laastarilla. Jos haava on kädessä käytä lisäksi suojakäsineitä.

Ruoka-apuna jaetaan pääasiassa hävikkiruokaa, joka on saatu lahjoituksena.

Elintarvikkeiden luovuttajan tulee tarkastaa pakkausten kunto ja ulkonäkö ennen elintarvikkeiden luovuttamista.

Elintarvikkeita, joita on säilytetty väärin tai joiden turvallisuutta voidaan jostain muusta syystä epäillä, ei saa luovuttaa ruoka-apuun.

Ruokajakelussa ei saa jakaa elintarvikkeita, joita on säilytetty väärin tai joiden turvallisuutta voidaan muusta syystä epäillä, pilaantuneita tuotteita, alkoholia ja tupakkatuotteita, äidinmaidonkorvikkeita, viimeisen käyttöpäivän ylittäneitä tuotteita [pois lukien ennen päiväystä pakastetut tuotteet].

3. Kohtaaminen ruoka-aputoiminnassa

Kaikki tulee kohdata kunnioittavasti, tasapuolisesti ja kuunnellen.

On tärkeä pyrkiä huomioimaan ruoka-avun hakijoiden halukkuus vuorovaikutukseen. Kunnioitetaan ihmisten toivomusta vähäeleiseen kanssakäymiseen ja toisaalta vastataan keskustelun kaipuuseen.

Ihmisen tarvetta ruoka-avulle ei kyseenalaisteta.

Kiinnitä huomiota siihen, kuinka kohtaat ruoka-avun saajan. Miten itse halausiti tulla kohdatuksi? Ystävällinen, avoin asenne. Me avun antajat emme arvio avun tarvetta vaan sen tekee asiakas itse.

Huomioi mahdollisuuksien mukaan ihmisten erilaiset tarpeet, kuten lapset.

4. Osallistava ruoka-aputoiminta ja ruoka-aputoiminnan kokonaisvaltaisuus

Ruoka-aputoiminta on enemmän kuin ruokaa.

Ruoka-aputoiminta on monimuotoista. Se voi olla esimerkiksi ruokakassien jakoa, yhteisöllisiä ruokailuja, soppatykkitahtumia sekä osallistavia aamiaistilaisuuksia hävikkiä hyödyntäen.

Ruoka-aputoiminnan yhteydessä voi olla esimerkiksi Terveyspiste tai mukaan voi kutsua ystävätoiminnan sekä henkisen tuen vapaaehtoisia.

Ruoka-apu on hyvä kanava tavoittaa ihmisiä muun tuen, avun ja toiminnan piiriin.

Ruoka-avun yhteydessä voi järjestää kohtaamiskahviloita, kerhoja ja bingoja sekä jakaa esimerkiksi esitteitä.

Yhteistyötä voi tehdä Punaisen Ristin eri toimijoiden lisäksi myös esimerkiksi muiden järjestöjen ja yhdistysten, kunnan sosiaalitoimen, Kelan sekä työvoimapalveluiden kanssa.

Ruoka-apatapahtumien yhteydessä voi järjestää tietoiskuja ja infoja mm. terveyden edistämisen ja taloudenhallinnan tueksi.

Osallistavaa toimintaa tarjotaan ilman osallistumispakkoa.

Voit kutsua myös ruoka-avun hakijoita mukaan vapaaehtoiseksi järjestämään ruoka-aputoimintaa sekä muihin vapaaehtoistehtäviin! Ilmoita kuitenkin selkeästi, että se ei ole velvoite avun saamiseksi.